

Min far Carl Jansson föddes den 14 juli 1900 och avled den 16 juli 1991, han bodde hela sitt liv i Vårdinge förutom de sex sista åren då han och min mor bodde på Enegården i Järna. Detta är berättelsen om min fars liv, det mesta av innehållet är hans egna anteckningar och fotografier. Om du som läser detta har något att tillägga eller berätta om min far är du välkommen att e-posta till mig.

gunnarjansson1947@telia.com

Den här berättelsen om min far är inte färdig, kända blir det mera länge fram i tiden.

Carl Gustaf
1900-1991
Jansson

★ Kapitel 1

En liten släktkrönika

Carl Gustaf föddes som äldsta barnet till torparen Frans Gustaf Jansson född 1865 död 1932 och hans maka Hilda Fredrika Lindberg född 1871 död 1953.

Övriga barn i familjen: August Matteus 1901-1914, Märta Fredrika 1904-1955, Johan Erik 1907- 1997, Axel Emanuel 1912, Mimmi Viktoria 1914

Familjebild

Jag Carl Gustaf Jansson, är född den 14 juli 1900 i vaktmästarbostaden i Mölnbo Missionshus, där mina föräldrar var vaktmästare. Årtalet då de tillträdde tjänsten vet jag ej. Min bror August Matteus föddes den 21 september 1901 i Mölnbo Missionshus. Mina föräldrar flyttade något senare till Hagstugan. Hagstugan var dagsverkstorp under Hjortsberga, far fick arbeta ett antal dagar som arrende för torpet. Den 10 november 1904 föddes min syster Märta Fredrika vid Hagstugan.

Mölnbo Missionshus

Den 1 augusti 1907 var det inskrivning i småskolan. Kyrkoherde Knut Hamnström var ordförande i skolstyrelsen och förrättade inskrivningen som skedde i Mölnbo Missionshus. Första veckorna var småskolans klass 1 och 2 inrymda i Missionshuset, när klass 3 och 4 började fick vi småbarn flytta till Berga skola och gå på eftermiddagarna, klass 3 och 4 gick på förmiddagarna. Deras lärarinna hette Jackson och vår lärarinna hette Walin.

Hilda Fredrik Lindberg

Frans Gustaf Jansson

Hagstugan

Den 25 augusti 1907 föddes min bror Johan Erik vid Hagstugan.

På våren 1908 blev det bestämt att far skulle arrendera torpet Rösjön,

3 km efter järnvägen mot Järna. Tillträdesdagen var den 14 mars, men då var det så mycket snö att det ansågs omöjligt att komma till Rösjön.

Flyttningen skedde den 31 mars samma år. Far fick låna 2 par oxar med skindor och en extra körkarl vid Sund som då var utställningsplats för denna del av Hjortsberga. Vi lastade på alla möbler och mor fick sitta på lasset med bror Erik som var 6 månader gammal. Jag och bror August fick gå efter för att ej bli frusna. Jag hade fått lov från skolan för flyttningen. Färden gick via Sund, där det ena paret oxar byttes ut mot ett annat, varför vet jag inte.

Sedan åkte vi genom Mölnbo och kom till backen vid nuvarande Solhem tog föret slut på vägen, vi fick köra ut på gräset och på så sätt komma uppför den snöfria backen. När vi passerade Kullen där målare Bergstrand med fru Hulda bodde såg hon vårt ekipage, hon skyndade järnvägen upp till Rösjön och letade reda på lite ved och tände i köksspisen. Sedan gick hon ut i ladugården efter en kvast och började sopa spindelväv från fönster och tak i stugan. Sedan minns jag ej mera av den dagen.

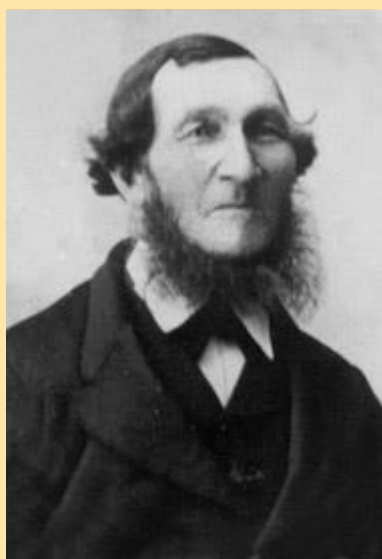
Carl Jansson
1900-1991

★ Kapitel 2

En liten släktrönika

Farfar till Carl hette Janne Jansson och var född vid Stora Hanelund i Vårdinge 1828, farmor hette Johanna Sofia Lundqvist och var född vid Balsberga i Vårdinge 1827.

Morfar till Carl hette Nils August Lindberg och var född vid Fredriksdal i Vagnhärad 1832, mormor hette Hedvig Sofia Gustafsdotter och var född vid Stora Lundby i Vårdinge 1834.

Nils August Lindberg

Dagen efter flyttningen skulle jag till skolan igen, far följde mig till Högfors, vi gick järnvägen. Vid Högfors fick jag sällskap med Lydia Jansson. Hon hade alltid en flaska mjölk som hon lämnade till skräddare Eriksson vid Landsborg. Hjälpe henne bära, minns jag. Under våren 1908 slutade fröken Jacksson, pension, och en manlig lärare, Ture Runqvist från Dalarna efterträdde henne. Runqvist var amatörfotograf, hade en stor 18x24 kamera och använde tamburen i småskolan som mörkrum. De två åren i småskolan gick utan några särskilda händelser.

Någon bild på Carl från småskolan finns ej, detta kort är från mellanskolan alltså klass 3 och 4. Carl är pojken som står längst till höger.

Far började arbeta vid järnvägen rätt snart efter det vi flyttat till Rösjön. Banmästaren hette Landgren, han var även predikant och talade ofta i Missionshuset på söndagsförmiddagarna.

När småskolan var avslutad blev det klass 1-3 i folkskolan som tog vid. De klasserna var inrymda i Missionshuset som skolstyrelsen hyrde till skolsal på vardagarna. Vaktmästare i Missionshuset var en som hette Karlsson och hans hustru Anna som var kusin till far.

Barndomstiden vid Rösjön som jag minns den gick mest i fattigdomens tecken. Några nya kläder voro sällsynta, man fick slita på vad andra kasserat. Även matfrågan var besvärlig, visserligen gav torpet en del till födan men en del måste ju köpas. Far blev väl skuldsatt när han övertog en gammal ko och en häst från Hjortsberga.

Hedvig Sofia Gustavsdotter

Torpet Rösjön med uthus, 1924

Skolsmörgåsarna bestod av grovt smaklöst bröd med ett tunt lager margarin på. Händes det någon gång att brödet tog slut kunde jag få en

5-öring för att köpa en 5-öreslimpa hos Klaes Johnsson. Eller kanske några kubbar, den dagen var det festmåltid i skolan. En gång kom en luffare och ville ha nattlogi, han fick ligga på köksgolvet. Den kvällen åt vi kall potatis som vi doppade i salt och drack skummjolk till. Dagen efter gick luffaren till Mölnbo och talade om hur uselt det var vid Rösjön. Det blev en insamling och någon kom upp till Rösjön med lite matvaror.

Carl Jansson
1900-1991

★ Kapitel 3

Mölnbobilder

[Bild över Mölnbo](#) tagen från Rosenborg "kondis" fotograf, Ture Runqvist. Året är okänt för mig.

[Bild över Mölnbo](#), tagen från Alphyddan fotograf, Carl Jansson, troligen på 1920-talet

Ett år gick det scharlakansfeber i socknen, vi var sjuka alla utom far och mor, jag var nog mest illa därän, mor sa att jag yrade på nätterna. Som men efter den sjukdomen fick jag nedsatt syn på vänster öga, jag märkte det ej förrän jag mönstrade. Under konvalescensen släppte all hud på kroppen och man fick bada i någon mörk lösning i varmt vatten. Far ringde doktorn i Gnesta så vi fick medicin, närmaste telefon fanns vid rättarbostaden i Stenby, de vågade ej släppa in far utan han stod utanför ett fönster och bad dem ringa, vi hade fri läkarvård från Hjortsberga gård.

Stenby Mölnbo, bilden är från 1930-talet

Sedan kom en man och skulle desinficera stugan för smittans skull. Han klistrade för alla fönster och sedan satt han i förstugan och kokade någon lösning över ett fotogenkök, gasen ledde han in i huset genom en slang. Den natten fick vi sova hos farmor uppe på vinden.

En händelse jag aldrig glömmer var när fru Hulda Bergstrand kom upp till Rösjön med lite smakfläsk, de hade slaktat en gris. Hon vågade inte gå in för smittans skull utan lade paketet på vår brevlåda vid järnvägen. Fläsket var alldeles färskt och jag glömmer aldrig hur gott det smakade, vi var vana vid saltat och gammalt fläsk.

Carl Jansson
1900-1991

★ Kapitel 4

Mölnbobilder

Bild från Mölnbo, Klas Jonssons affär i början av 1900 talet, fotograf okänd.

Bild från Mölnbo, Haga i förgrunden, huset bakom heter Viby, årtal och fotograf okända.

Sedan far övertog Rösjön flyttade farmor från Söderåby vid Hjortsberga till Rösjön, hon hade en liten kammare på vinden. Medan vi bodde vid Hagstugan gick jag flera gånger och hälsade på henne i "Söråby" som vi kallade huset, rivet sedan många år. Farmor var gammal trotjänare, hade haft torpet Bergholm vid Bergsjön. När vi kom till Rösjön bodde det en gammal änka i vindskammaren, hon hette Bengtsson och var änka efter en rättare vid Balsberga, han fick torpet Rösjön som förläning av dåvarande ägaren jägmästare Cedergren. När fru Bengtsson blev ensam med sin son Alvar som läste till skogvaktare fick torpet förfalla.

När farmor flyttade till Rösjön skulle hon få en halv liter mjölk om dagen som far fick leverera och debitera Hjortsberga Gård. Arrendet för Rösjön var de första fem åren 12,50 i månaden och skulle betalas vid månadsräkningen den första tisdagen efter Gnesta marknad. Efter fem år höjdes arrendet till 16,50 i månaden.

Det var AB Mejerigårdarna som ägde Hjortsberga och Balsberga. Förvaltare var J.G. Gustavsson, han härskade nästan som en kung över sina undersåtar. I fars kontrakt stod att han skulle odla minst ett halvt tunnland rotfrukter. Vid Rösjön fanns en rätt stor trädgård med gamla äppel och päronträd, ett buskage men krikon och ganska många röda och svarta vinbärsbuskar.

Våra närmaste grannar vid Rösjön var banvakt Larsson och hans hustru i andra giftet hon hette Beda, samt deras barn Gustav Adolf, Reinhold, Astrid och Svea. Än son i Larssons första gifte bodde också i "41-an". Vid banvaktstuga 40 på Hölöskog bodde banvakt Söderström med makan Anna samt en son August från Söderströms tidigare gifte, samt sonen Axel som han hade tillsammans med Anna.

Vid Lövnäs i Hölö bodde August Andersson med makan Hanna och sonen Manfred samt dottern Hilda Konstanz. Längre in i Hölö låg Sundsberg bosatt av Engström med makan Anna i andra giftet samt barnen Simon, Filip, Rut och John. Engström hade tidvis varit predikant.

Den 6 maj 1912 föddes min bror Axel Emanuel.

Under en del av skollovet skulle jag gå i rovlandet som det hette, alltså gallra rovor. Då skulle jag vara vid Sund klockan 7 på morgonen när arbetarna ställdes ut. Rovlanden var vid Sågartorp och Udden och ibland ända borta vid Prästgården. För att få oss att gå så långt lovade förvaltare Gustafsson att vi fick dricka så mycket skummjölk som vi ville, men när en av de andra pojkar gick upp till mejeriet vid Hjortsberga hade han

inte sagt till så vi blev utan mjölk. "Fisigt" tyckte vi barn, och även vår rovlandsrättare som hette Johansson från "Slängen" sade detsamma. Slängen heter nu Margrethill.

Carl Jansson
1900-1991

★ Kapitel 5

Den 14 juni 1913 slutade jag skolan, det var i den nybyggda skolan den är tyvärr uppbränd nu, far var med på examen. Den 16 juni reste hela klassen på skolresa till Göteborg och Köpenhamn, utom Märta Frid som bodde på barnhemmet vid Alphyddan och fick inte följa med för föreståndaren frk. Ulf,

Bakre raden från vänster: Carl Jansson, Folke Rutsson, Signe Nilsson
Konstanz Göransson och Märta Lindgren
Framre raden från vänster: Ture Rudqvist, Knut Fredmark Verner
Eriksson Uno Löv, Holger Olausson och Folke Trysén

Knut Fredmark gick inte i samma klass men för att vi skulle bil 10 barn och kunna åka på skolresebiljett fick han följa med.